

lacio ni Castillo más hermoso y de tantas habitaciones doradas» como el de Olite, y que «no se podría decir ni aun se podría imaginar cuan magnífico y suntuoso era.»

Este testimonio debería enorgullecernos..... si no nos llenase de tristeza el contemplar el miserable estado en que hoy se encuentra el noble alcazar de nuestros Reyes y el compararlo con su esplendor pasado.

Verdaderamente; el castillo de Olite es la representacion genuina y fiel de la existencia política del Reino Nabarro.

JUAN ITURRALDE Y SUIT.

AZARIYA ETA OLLARRA.

Azari zar bat zala, ichitu
baten ondotik pasatzen,
barrunbe artan sentitu zuben
ollar gazte bat kantatzen;
eta egonik nola atzeman
zezaken ura pensatzen,
itz legunakin asi zitzaion
pallakatzen ta tentatzen.

Esanaz: ¡ai! zein ederra dezun
zere kantuko graziya,
zurekin berdin litekenikan
ezda izango bat iya;
ez naizen gisan, ni banitz zure
jabea edo nausiya,
zurekin nuke, zu erakusten
jirako mundu guziya.

Bada kantuban orrenbesteko
graziyakoa bazera,
korputzez ere nolanaikoa
noski izango etzera;

ia piska bat azal zaitia
ia piska bat atera,
ikus zaitzadan zer korputz dezun
eta zer dezun jazkera.

Itz oek aitu eta jarririk
ollar gaztea kezketan,
eranzuera segiran eman
zion itz bide oetan,
esanaz: kanpo ortan nor dagon
nola ikusten ez detan,
irten bañan len nainuke jakin
norekin naguen izketan.

Oni eranzun zion: ni nazu
auzoan bizi naizena,
oso leiala eta prestuba,
gauza guzitan zuzena;
askoren gisan gaiztakeritan
ibilli oi eznaizena,
mundu guziyak maite naubena
azariya det izena.

Lenaz aitzerak banituben bai
ziñala azkar argiya,
eranzun zion; zendubela zuk
konzienziya garbiya;
ala esaten ari zerana
izan liteke egiya,
bañan mokoia prestubarentzat
dezu zuk chorrochegiya.

Itz makur onek azariyari
etzion egin onikan,
bada besterik gabe saltata
ezkutatu zan andikan;
ez berriz era fama galduba
daukanak lenaztandikan,
eztu egingo eraro berak
buruban daukan lanikan.

BI LANGILLE LAGUNAK.

Bat izanik zapata-
zar konpontzallea,
zan oso kontuzkoa
eta langillea;
bere laguna berriz
santu egillea,
azkarra bañan ez chit
fortunagillea.

Onek zekielarik
errez irabazten,
gorputzaren tokiyan
tripa zuben jazten;
bada goizetik nola
zan asetzen asten,
etzuben chanponikan
sobratzen ikasten.

Zapatariya berriz
zinzoro bizi zan,
guchi-beren lanetik
sobratzen ari zan;
eta ala langille
ona naiz ez izan,
azaltzen zan chukunki
onenaren gisan.

Ontan egun batean
zapatariyari,
zitziola burlaka
langillea ari,
aserratu zanean,
errabiz berari,
esan zion: ¿zertan aiz
i orrela ari?

Egiya dek aizela
ona langillea,
bañan ez aiz batere
fortuna gillea;
ik dek zillarrezkoa,
abillidatea,
bañan urrezko tripa
au eztek obea.

· · · · ·
Azkartasun aundiyak
asko du baliyo,
berarekin liteke
bat goichora iyo;
bañan tripari sobra
ematen badiyo,
aren azkartasunak
orduban adiyo.

RAMON ARTOLA.